

[Petra Petersen.]

heri. De konservatives opgave har jo altid været at beskytte det, de kalder for den kulturbærende overklassens ret til højere uddannelse. Men jeg kunne have lyst til at spørge det ærede medlem hr. Horn: hvorfor bøjer man sig for dette? Der er mange store partier i denne sal, bl. a. jo altså også det ærede medlem hr. Horns parti, der gerne ville arbejde hen imod et obligatorisk 8. skoleår. Jeg kan ikke se, det kan være rigtigt, at man skal bøje sig for de konservative.

Det er klart, at en udvidelse af undervisningspligten vil kræve ofre såvel af den enkelte som af samfundet, men hvad den enkelte borger angår, ved vi jo, hvor store afsavn og ofre titusinder af familier pålægger sig med hensyn til deres børns uddannelse. Jeg er klar over, at der findes mange familier, der ikke vil være i stand til at bære den yderligere økonomiske belastning, en 8—9-årig skoletid vil komme til at betyde, men her må samfundet naturligt træde til. Vi må ikke glemme, at skolegangen i høj grad er et samfundsspørgsmål. Det gælder kampen om fremtiden, kampen for vort lands muligheder for at hævde sig i konkurrencen med andre lande, en kamp, som i høj grad må føres i skolernes klasselokaler.

Vi befinder os midt i en vældig teknisk udvikling, en udvikling, der stiller ganske andre og meget større krav til den enkeltes almenviden end før, og hvor vor hidtidige skolegang slet ikke slår til. Derfor hilser jeg med glæde, at lovforslaget nu endelig giver landsbyskolen den plads, den for længst burde have haft, at den foreslås ligestillet med byskolen. Alt for længe har den jævne arbejders og husmandens barn været så godt som uden muligheder for en videregående uddannelse. Den adskillelse, som fandt sted ved, at børn fra økonomisk bedre stillede hjem forlod skolen ved 12 års alderen og tog til den nærmeste byskole for at gå i en eksamensskole, medens de børn blev tilbage, hvis forældres økonomi ikke tillod dem denne undervisning, betød i høj grad en social deling af børnene i landsbyskolen.

Kravet om en bedre uddannelse for landsbyens børn har også været rejst utallige gange af de folk, som levede under landsbyskolens kår. Jeg tænker her særlig

på vore husmænd, der gang på gang har rejst dette krav, og bl. a. også på, at man på arbejdsmændenes kongres i 1945 rejste kravet om landbyskolens ligestilling med byskolen. Jeg betænker mig ikke på at betegne den del af lovforslaget, som omhandler landsbyskolen, som det største fremskridt, men også her gælder det, at en forudsætning må være, at man vil betale, hvad det koster.

Det, at vi må betale, hvad det koster, gælder ikke alene vor folkeskole, det gælder også vor ungdoms muligheder for en videre uddannelse efter endt realeksamen. Vi mangler i højeste grad gymnasier; for mange unge er det svært at få adgang til universiteterne, samtidig med at man mangler læger og tandlæger, og samtidig med at industrien råber på teknikere og andre specialuddannede folk. Vi mener, at man uden tøven må virkeliggøre en tidssvarende folkeskole; men derudover må der gennemføres en ordning af den videregående undervisning, som gør det muligt, at den kan løse de opgaver, den stilles over for, og det må ske på en sådan måde, at alle borgere ligestilles med hensyn til opnåelse af en højere uddannelse.

Den højtærede undervisningsminister gav ved fremsættelsen af lovforslagene ikke let-sindige løfter med hensyn til bevillinger til skole og undervisning. Ministeren mente ikke, at de foreslåede ændringer af skolens struktur ville medføre merudgifter af betydning; udgifterne vil, sagde ministeren, først og fremmest være de samme, som alligevel vil være nødvendige til gennemførelsen af folkeskoleloven af 1937, og endvidere vil der blive udgifter som følge af landsbyskolens udvikling. Jeg synes ikke, dette lover særlig godt, og når jeg ser på finanslovsforslaget for 1958-59, hvor der f. eks. som direkte tilskud til skolebyggeri kun er afsat 9 mill. kr. mod 16,2 mill. kr. for indeværende år — et beløb, der i forvejen er utilstrækkeligt — synes jeg, der er grund til at nære frygt for, at der igen bliver tale om en papirordning uden bund i virkeligheden.

Kommunisterne er, som jeg nævnte i min indledning, tilfredse med lovforslagenes grundprincipper; men vi beklager overordentligt, at forslagene i deres praktiske udformning er så prægede af eftergivenhed over for reaktionære kredse, som tilfældet